

Blå Kors

Åpenhetsloven – redegjørelse 2022

I sentrum står
et menneske

Innhold

Forord fra Generalsekretæren	3
Innledning.....	3
Avgrensning organisatorisk	4
a) Generell informasjon.....	4
Organisering.....	4
Produkter og tjenester	4
Marked	4
Forankring internt	4
Varslingskanaler	5
b) Negative konsekvenser og risiko	5
Aksomhetsvurderinger.....	5
Faktiske konsekvenser	6
Risiko for negative konsekvenser	6
c) Tiltak	6
Iverksatte og planlagte tiltak	6
Forventede resultater	7
Vedlegg.....	8
Organisasjonskart for forvaltning av åpenhetsloven	8
Oversikt over roller, oppgaver og ansvar i Blå Kors	9

**Med hjerte, kunnskap og kraft skaper Blå Kors
mulighet for mestring og mening.**

Blå Kors

Landsstyret i Blå Kors bekrefter med dette å ha mottatt og lest innholdet i dokumentet som danner grunnlaget for vår redegjørelse:

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2022

Blå Kors

25.05.2023, Skien

(digital signering ligger som vedlegg)

Torbjørgh Aalborg	Leder
Knut Refsdal	Nestleder
Reidar Andestad	Medlem
Christian Solberg	Medlem
Kjersti Egenberg	Medlem
Gina Viviann Gjerme	Medlem
Egil Homme	Medlem
Erling Ekroll	Medlem
Tonje Haugjord Refsnes	Medlem
Elisabeth Ege	1. vara
Jon Håkon Øen	2. vara
Jens A. Bjelland	3. vara
Bente Kristin Kvalheim	Vara BKU

Redegjørelse for 2022: Åpenhetsloven

Bedriftsnavn: **Blå Kors**
Adresse hovedkontor: **Storgata 38, 0181 OSLO**
Dato: **25.05.2023**

Forord fra Generalsekretæren

Etter innføring av åpenhetsloven 1. juli 2022, ble det på Blå Kors Landsstyres møte i desember vedtatt et styrende dokument for Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold (sak 46/22)

I arbeidet med å utarbeide en rapport i henhold til Åpenhetsloven, er det kommet opp flere områder hvor Blå Kors har et potensiale for forbedring. Vi er allerede i gang med arbeidet med å utvikle gode rutiner for utadrettet virksomhet – i forhold til våre leverandører, samt interne rutiner for kvalifisering av leverandører: Vi styrker arbeidet med det etiske aspektet i loven ved å etablere intern opplæring i aktsomhetsvurderinger samt øke oppmerksomheten for hvilken påvirkningskraft Blå Kors som en stor aktør – har i markedet.

Styringsdokumentet, utarbeidede retningslinjer samt Blå Kors sine verdier, medmenneskelighet – verdighet – egenkraft – kvalitet, danner utgangspunktet for Blå Kors sitt bærekraftsarbeid.

Innledning

Blå Kors er en paraplyorganisasjon på rusfeltet for 16 medlemsorganisasjoner. Vi er også del av International Blue Cross som teller rundt 40 medlemsorganisasjoner. Organisasjonen baserer sin virksomhet på diakonalt arbeid som uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap og kamp for rettferdighet.

Blå Kors hadde i 2022 ca 1700 ansatte og en total omsetning på kr 1.262.694000. De ulike virksomhetene har ulike finansieringsmodeller - fra frivillig drevne tiltak, statlige tilskuddsordninger og spesialisthelsetjenesten som arbeider på oppdrag fra helseforetakene.

Blå Kors ble medlem av Etisk handel Norge i mars 2023 og har dermed en nedskalert redegjørelse for år 1 (2022). Redegjørelse er likevel i henhold til Forbrukertilsynets minimumskriterier. Denne redegjørelsen skal synliggjøre det arbeidet vi allerede har gjort, pågående og ikke minst planlagt arbeide mot en oppskalert redegjørelse for år 2 (2023). Som medlem av Etisk handel Norge forplikter Blå Kors seg til å jobbe aktivt med aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis.¹ Aktsomhetsvurderinger er en

¹ UN OHCHR, *Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs)*, 2011; OECD, «*Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct*», 2018.

risikobasert tilnærming til å respektere og ivareta mennesker, samfunn og miljø i vår egen virksomhet og i hele leverandørkjeden. Vi forventer at våre leverandører og samarbeidspartnere følger samme tilnærming. Redegjørelsesplikten i åpenhetsloven strekker seg enda lenger enn OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, som loven bygger på, ved at virksomhetene årlig må offentliggjøre en generell redegjørelse som er tilgjengelig for alle.

Denne redegjørelsen for 2022 er bygget på prinsippene for minstekrav fra tilsynsmyndighetene, Forbrukertilsynet, og vil bli publisert på Blå Kors sine nettsider etter styrebehandling og signering.

Avgrensning organisatorisk

Redegjørelse for 2022 er en nedskalert versjon med tanke på tilgjengelige interne data. Blå Kors er en stor og kompleks organisasjon hvor også IT-infrastrukturen gjenspeiles i organisasjonskartet. Enheter i organisasjonen har kunnet velge å tilslutte seg sentrale løsninger. For å få sammenliknbare data på tvers i organisasjonen er vi avhengig av at enhetene rapporterer dette inn sentralt. I denne redegjørelsen for 2022 er det derfor valgt å fokusere på Blå Kors Norge som enhet – dvs. morselskapet samt divisjon inkludering. (se vedlagte organisasjonskart). Det er planlagt at fremtidige redegjørelser skal omfatte hele organisasjonen.

a) Generell informasjon

Organisering

Blå Kors er en diakonal virksomhet sammensatt av flere selvstendige aksjeselskaper, stiftelser og foreninger. Det er likevel besluttet i Landsstyremøtet 01.12.2022 at Blå Kors som organisasjon sees på som en enhet med tanke på forvaltning av Åpenhetsloven. (se vedlegg for organisasjonskart)

Produkter og tjenester

Den utvalgte delen av Blå Kors er en tjenesteleverende organisasjon uten egen produksjon av varer.

Marked

Blå Kors er medlem og deleier av Knif innkjøpsordning. Innkjøpene vi foretar er i all hovedsak gjort på det norske markedet via leverandører gjennom Knif-ordningen.

Forankring internt

Som et ledd i arbeidet med redegjørelsen for åpenhetsloven har det blitt utarbeidet retningslinjer for bærekraftig forretningspraksis som beskriver hva vi som organisasjon skal forvente av egen virksomhet. Det er også utarbeidet retningslinjer for leverandører som sier hva vi skal forvente at valgte leverandører forholder seg til.

Denne redegjørelsen samt retningslinjer for bærekraftig forretningspraksis blir behandlet i Landsstyremøtet i mai 2023 og vil deretter publiseres, ihht loven, på Blå Kors sine nettsider.

Det er et pågående arbeide med å utarbeide et internt opplæringsprogram som omhandler blant annet ansattes forhold til valg av leverandører og innkjøpsrutiner.

De etiske retningslinjene til Blå Kors gjelder for alle ansatte og frivillige tilknyttet organisasjonen. Disse utleveres sammen med arbeidskontrakten og forplikter våre medarbeidere. Det er i disse retningslinjene forankret blant annet ansvar for miljø, internt og eksternt samarbeide og det regulerer også ansattes mottak av gaver, taushetsplikt og varslingsplikt om kritikkverdige forhold.

Varslingskanaler

Det er i arbeidet med åpenhetsloven opprettet en kanal for publikum å henvende seg via nettsiden vedrørende Blå Kors sitt arbeide. Denne kanalen er generell og kan også benyttes blant annet dersom noen ønsker å varsle om kritikkverdige forhold hos våre leverandører. Kanalen er knyttet til en egen e-postadresse: apenhetsloven@blakors.no, som HR-rådgiver har ansvar for å overvåke og svare ut ihht Åpenhetsloven §§ 6 og 7.

Internt i Blå Kors er det avvikssystem hvor ansatte kan melde fra om kritikkverdige forhold hos for eksempel leverandører.

b) Negative konsekvenser og risiko

Aktsomhetsvurderinger

I forbindelse med en nedskalert redegjørelse for 2022, har fokuset vært på at Blå Kors som organisasjon etablerer gode interne rutiner og retningslinjer for å sikre forsvarlig forhold til leverandører og informasjon internt.

For rapportering for 2023 vil fokuset skifte til kartlegging av utvalgte leverandører basert på overordnet risikovurdering av marked, opprinnelsesland og produkter.

Det er allikevel laget en enkel risikovurdering (se vedlagte skisse) av tre utvalgte leverandører (anonymisert) som har produkter og tjenester i risikogrupper: klesproduksjon, renholdstjenester og kontormøbler. Her er det knyttet opp eksterne risikovurderinger av produkter (hentet fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring, DFØ) og tjenester (Arbeidstilsynet). Leverandører er her anonymiserte da vi ikke har innhentet tillatelse til å publisere informasjon.

Fra de eksterne risikovurderingene kan vi hente følgende oppsummering: dess lengre unna vårt land innsatsfaktorene er produsert, desto større sjanse for at det foreligger brudd på menneskerettigheter og manglende anstendige arbeidsforhold. Det kan gi oss en retning med tanke på valg av fremtidige leverandører av ulike risikoprodukter.

Aktsomhetsvurderinger – Selskaper og utvalgsriterier

* **Omsetning:** kun omsetningstall for Blå Kors Norge. Leverandør benyttes av flere selskaper, foreninger og stiftelser i Blå Kors

** **Utvalgsriterier:** ihht DFØ og rapporter fra Swedwatch, en uavhengig non-profit organisasjon som har som mål å fremme ansvarlig forretningspraksis

Selskap	Leveranse til Blå Kors	Omsetning 2022*	Utvalgsriterier**	Kommentar
Selskap 1	Profiltøy, skjorter, t-shirts, profilmateriell	1.061.819	Høyrisikoprodukt, bomull: Arbeidstakere i denne industrien deltar i flere ledd: utvinning av råvarer til fremstilling, produksjon og detaljhandel. Store produsenter og eksportører omfatter Kina, Bangladesh, India, Indonesia og Thailand, men enkelte produkter blir også produsert i Europa. Komponenter til samme produkt hentes ofte fra ulike fabrikker og land. Arbeidsforholdene kan være farlige og primitive, og bransjen håndterer et stort spekter av ulike materialer og stoffer, inkludert bomull, polyester, lær, rayon og vanlige stoffer som benzen, krom, osv	Referanse: Rapport fra Swedwatch for Difi
Selskap 2	Renholdstjenester	1.385.810	Arbeidstilsynet skal styrke kontrollen av renholdsbransjen 03-2023. Bransjen er preget av blant annet manglende overtidbetaling, høyt arbeidspress og lite oppfølging fra nærmeste leder.	Link til: Arbeidstilsynet
Selskap 3	Prosjektledelse Kontorinnredninger	387.035	Møbelindustrien omfatter et bredt spekter av produkter, materialer og produksjonsprosesser. Møbler kan lages av alt fra plast og tre til metall eller glass, og følger vanligvis et bredt spekter av arbeidsforhold sterkt avhengig av det bestemte produktet. Risikoen kan variere vesentlig avhengig av hvor komponenter og råvarer er produsert – tommelfingerregel: dess lengre avstand geografisk fra Norge, øker sannsynlighet for brudd på menneskerettigheter. Spesielt gjelder dette utviklingsland med svake juridiske institusjoner og begrenset rettssikkerhet	Referanse: Rapport fra Swedwatch for Difi

Faktiske konsekvenser

Grunnet manglende selvrappotering fra leverandører foreligger det ingen faktiske konsekvenser.

Risiko for negative konsekvenser

Det vil foreligge en risiko for negative konsekvenser dersom det ikke er et bevisst forhold til valg av leverandører innen risikoprodukter og -tjenester. Den bevisste holdningen til dette valget vil være fundamentert i gode rutiner for valg av leverandører.

c) Tiltak

I OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger (s.46) står det blant annet hvordan virksomheter kan skalere aktsomhetsvurderinger slik at det passer konteksten vi befinner oss i. Her nevnes det at virksomheter med begrenset direkte innflytelse over leverandører, i stedet kan sørge for gode prekvalifiseringsprosesser med minstekrav for leverandørene.

Iverksatte og planlagte tiltak

TILTAK	BESKRIVELSE	STATUS
Kartlegge Blå Kors sin utenlandsvirksomhet	<ul style="list-style-type: none">For 2023 redegjørelsen: foreta en overordnet risikokartlegging av mulige negative konsekvenser av Blå Kors sin utenlandsvirksomhet	Forslag til tiltak
Etablere samarbeidsforum internt	<ul style="list-style-type: none">Etablere en intern samarbeidsgruppe på tvers av alle virksomheter etter modell av HR-forum og personvernforum	Forslag til tiltak
Prekvalifisering av leverandører	<ul style="list-style-type: none">Utarbeide egenerklærings skjema for leverandører i House of Control (HoC)Utarbeide retningslinje for prekvalifisering av leverandører	Planlagt

TILTAK	BESKRIVELSE	STATUS
Kartlegging- og risikovurdering	<ul style="list-style-type: none">Gjennomføre kartlegging- og risikovurdering av leverandører ihht metoden for aktsomhetsvurderinger	Planlagt
E-læringsprogram for aktsomhetsvurderinger og innkjøpsordning	<ul style="list-style-type: none">Utarbeide internt tilrettelagt e-læringsprogramKnyttes opp mot onboardings-prosessen for nyansatte	Planlagt
Presentasjon om Blå Kors sitt arbeide med åpenhetsloven	<ul style="list-style-type: none">Det har vært informert i relevante samarbeidsfora som for eksempel HR-forum, ledermøterUtarbeiding av generell presentasjon som skal tilgjengeliggjøres på intranettet	Pågående
House of Control – system for leverandører	<ul style="list-style-type: none">Videreutvikle internt system for å tilpasses aktsomhetsvurderinger ihht. Åpenhetsloven	Pågående
Retningslinjer for bærekraftig forretningsprosesser	<ul style="list-style-type: none">Pliktig dokument til styrebehandling ihht lovenBeskriver Blå Kors sine forventninger til egen organisasjon	Utført
Retningslinjer for leverandører	<ul style="list-style-type: none">Pliktig dokument anbefalt styrebehandling ihht lovenBeskriver Blå Kors sine forventninger til leverandører	Utført
Opprettet kontaktkanal for begjæring om innsyn	<ul style="list-style-type: none">Opprettet eget kontaktskjema linket opp fra internettsidene til Blå KorsOpprettet egen e-postadresse for åpenhetsloven: apenhetsloven@blakors.no	Utført

Forventede resultater

Ved å etablere gode rutiner internt for valg av leverandører, prekvalifisering, egenerklæringer samt intern opplæring av ansatte med leverandørkontakt, forventes det at Blå Kors kan redusere risiko for negativ påvirkning som vår virksomhet har på omgivelsene.

Økt intern fokus på Blå Kors sin betydning for forvaltning av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, vil øke bevisstheten rundt valgt av leverandører til våre virksomheter.

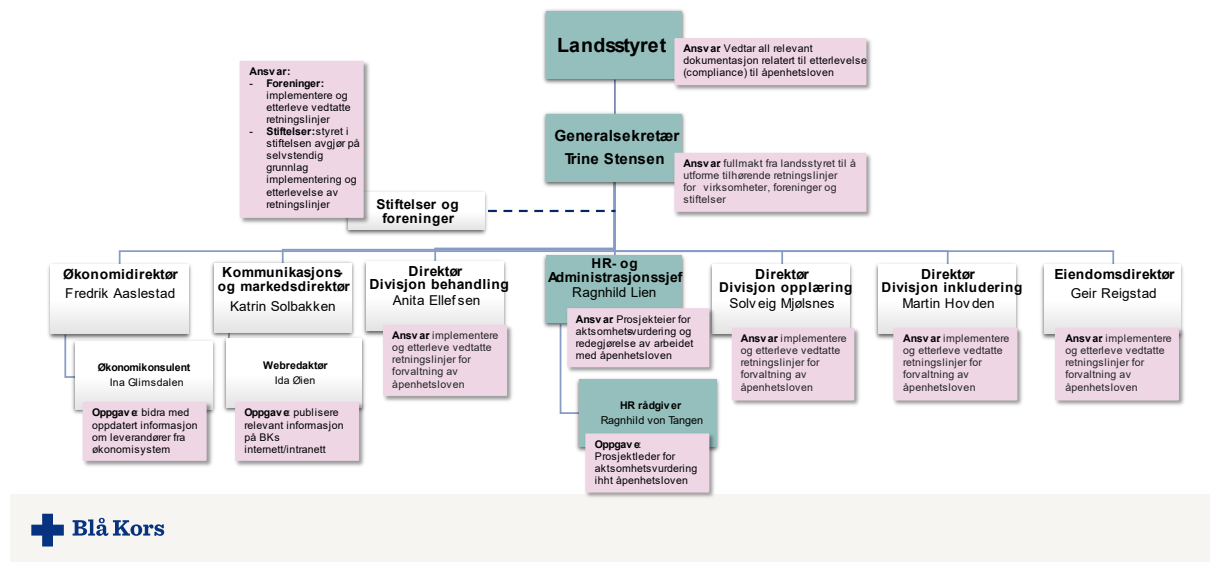

Vedlegg

Organisasjonskart for forvaltning av åpenhetsloven

Organisasjonskart: Åpenhetsloven i Blå Kors

Oppdatert: 05-2023

Oversikt over roller, oppgaver og ansvar i Blå Kors

	AKTØRER	ANSVAR	UTFØRE	RAPPORTERE	STATUS	
INTERNE	Landsstyret	Overordnet ansvar for Blå Kors sin forvaltning av åpenhetsloven		12-2022: godkjent styringsdokument 05-2023: godkjenne redegjørelse		
	BKs virksomheter, foreninger og stiftelser			- Implementere godkjente retningslinjer - Registrere leverandører i HoC iflg. vedtatte rutiner		
	BK Norge prosjekt	- policy-dokumenter (forretningskikk, leverandører, spørreskjema, aktsomhetsvurdering)	- HOC leverandørregistrering - Innsynsbegjæring - Informasjon intranett / internett	- Uttrekk leverandører (grunngi valg) - Kartlegge og analysere svar	- Uttrekk leverandører (grunngi valg) - Kartlegge og analysere svar (rapport 2023)	- Policyer utarbeidet - Redegjørelse (pågående) - Kartlegging leverandører (rapport 2023) - Informasjon (pågående) - Opplæring (planlagt)
	BK: HR	- «Eier» av åpenhetsloven - Utvikle rapporteringsverktøy og presentasjoner	- Eier av forvaltning av åpenhetsloven (iht styrende dokument for Blå Kors) - «Eier» av modulen i HoC (åpenhetsloven)	- Utvikle rutine for inntak av nye leverandører (kvalifiseringskriterier) samt registrering i leverandørregister		
	BK: Økonomi	- Bidra med tallgrunnlag fra økonomisystemet	- Medansvar for forvaltning av åpenhetsloven (iht styrende dokument for Blå Kors)	- Utvikle rutine for inntak av nye leverandører (kvalifiseringskriterier) samt registrering i leverandørregister		
	BK: Marked og kommunikasjon	- Utvikle informative nettsider (intra/inter) - HR bidrar med input	- Medansvar for forvaltning av kommunikasjon om åpenhetsloven (iht styrende dokument for Blå Kors)			
EKSTERNE	Etisk handel Norge	Rådgivende organ for bærekraft og etterlevelse av bla. Åpenhetsloven				
	Knif	- Innkjøpsordning for Blå Kors - Utfører egne kartlegginger iht åpenhetsloven				
	Leverandører			- Skal følge vedtatte retningslinje for leverandører		